

Trosolwg

Mae'r safon hon yn ymwneud â hybu iechyd a lles ceffylau trwy ddarparu'r amgylchedd a'r triniaethau arferol sy'n sicrhau bod y ceffyl yn aros yn iach ac yn hapus. Mae hefyd yn cynnwys adnabod a thrin problemau iechyd a mân anhwylderau. Mae'r safon hon yn berthnasol i bob math o geffylau.

Mae'r safon hon yn cynnwys gofalu am geffylau er mwyn lleihau'r perygl o anafiadau a salwch, mae'n cynnwys gallu adnabod ac ymateb i arwyddion o salwch, yn ogystal â gwybod pryd i alw am gymorth proffesiynol.

Bydd angen i chi fod yn gwbl ymwybodol o bwysigrwydd iechyd, diogelwch a lles anifeiliaid mewn cysylltiad â'r gweithgaredd hwn.

Bydd angen i chi adnabod peryglon ac asesu risg yn y gweithle

Meini prawf perfformiad

Rhaid i chi allu:

1. dewis a gwisgo'r dillad a'r offer amddiffynnol personol priodol ar gyfer y gweithgaredd
2. trin ac atal y ceffyl mewn ffordd nad yw'n peryglu lles anifeiliaid, sy'n osgoi ymddygiad sy'n achosi pryder ynghylch lles ac sy'n cynnal iechyd a diogelwch
3. trin ceffylau mewn ffordd sy'n lleihau unrhyw debygolrwydd o straen, ac yn hybu eu hiechyd a'u lles yn unol ag arfer da a deddfwriaeth bresennol
4. darparu amgylchedd addas a thriniaethau arferol i hybu iechyd a lles y ceffyl
5. monitro cyflwr corfforol ac ymddygiad ceffyl yn effeithiol
6. cymryd a chofnodi tymheredd, curiad calon ac anadlu'r ceffyl yn gywir a chyfleu hyn i'r person priodol
7. adnabod unrhyw arwyddion annormal a chymryd y camau priodol
8. sicrhau cynnal lefelau priodol o hylendid a bioddiogelwch
9. cadw cofnodion cywir a diweddar yn unol â deddfwriaeth berthnasol a'r sefydliad yr ydych yn gweithio iddo
10. monitro a chynnal eich iechyd a'ch diogelwch eich hun ac eraill, a lles y ceffyl, yn ystod y gweithgaredd

Gwybodaeth a dealltwriaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

1. sut i ddewis, defnyddio a gofalu am offer amddiffynnol personol
2. pwysigrwydd defnyddio technegau trin ac atal priodol a lleihau lefelau straen i ddiogelwch y triniwr a'r ceffyl
3. sut i hybu iechyd a lles ceffylau a lleihau straen ac anafiadau a achosir iddynt
4. gweithdrefnau cymorth cyntaf, trin ceffylau a'ch cyfrifoldeb yn unol â deddfwriaeth berthnasol lles anifeiliaid
5. pam mae angen ymarfer corff ar geffylau a gofynion ymarfer corff ar gyfer mathau gwahanol o weithgaredd
6. arwyddion iechyd da a gwael mewn perthynas ag ymddangosiad, osgo a symudiad, ymddygiad a gweithrediad corff ceffyl
7. y camau i'w cymryd pan fydd arwyddion iechyd gwael yn cael eu gweld
8. sut i dynnu pedol wedi ei niweidio yn ddiogel heb achosi niwed i droed y ceffyl
9. sut i adnabod argyfwng o ran iechyd ceffyl a phryd i alw'r milfeddyg
10. gofynion cofnodion iechyd a thriniaeth a pham y maent yn bodoli
11. rheoli ceffyl yn dilyn triniaeth neu weithdrefn benodol
12. y gweithdrefnau ar gyfer ynysu a phryd y byddai angen hyn
13. y gweithdrefnau ar gyfer nyrsio salwch yn cynnwys hylendid a bioddiogelwch
14. cydffurfiad y ceffyl a'i berthynas â symud a gweithredu
15. anatomeg a ffisioleg sylfaenol y ceffyl yn cynnwys systemau ysgerbydol, cyhyrol, cylchredol ac anadlol
16. pwysigrwydd gwerthuso'r camau a gymerir wrth ymdrin ag unrhyw broblemau gydag iechyd a lles ceffylau

Cwmpas/Ystod

Monitro'r agweddau canlynol o gyflwr corfforol ac ymddygiad:

- ymddangosiad
- osgo a symudiad
- ymddygiad
- gweithrediad y corff
- arwyddion iechyd

Geirfa

Problemau iechyd cyffredin ymysg ceffylau:

- colig
- asotwria
- RAO
- clwyf yr ysgyfaint
- ffliw ceffylau
- cloffni
- tarwden
- cornwydydd traed
- llaid
- clwyfau ac anafiadau eraill
- chwydd
- sgaldiad glaw
- cosfa'r haf
- dysychu
- straen
- clefyd Cushing Ceffylau - (PPID)
- salwch y gwair
- myopathi annodweddiadol
- cloffni
- melanomas
- sarcoidau
- tetanws
- botwliaeth

-
- pwn llyngyr

Datblygwyd gan	Lantra
Dyddiad cymeradwyo	31 Ion 2017
Dyddiad Adolygu Dangosol	31 Ion 2021
Dilysrwydd	Ar hyn o bryd
Statws	Gwreiddiol
Sefydliad cychwynnol	Lantra
RCU gwreiddiol	LANEq306
Galwedigaethau perthnasol	Cynorthwydd Ceffylau
Cyfes/Set	Ceffylau
Geiriau Allweddol	ceffyl; ceffylau; iechyd a lles anifeiliaid; triniaethau; anafiadau; salwch

---